

ОПТИМІЗАЦІЯ ОПОДАТКУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Пакуліна А. А., к.е.н, доцент

Байлов І. А.

Харківський національний університет будівництва та архітектури

Будь-яке комерційне підприємство прагне до підвищення конкурентоспроможності на ринку, а це, в свою чергу, завжди вимагає значних фінансових витрат, що в цілому неможливо без розробки індивідуальних моделей діяльності підприємства. Досягається цей результат найрізноманітнішими способами. У виробництві – це закупівля сировини за найбільш вигідною і низькою ціною, обмеження штату співробітників, технологізація та скорочення витратності процесів, використання сучасних технологій, у фінансовій діяльності підприємства – це, в першу чергу, оптимізація оподаткування (податкових платежів).

Податкова оптимізація лежить в основі податкового планування. Оптимізація оподаткування - це організаційні заходи в рамках чинного законодавства, пов'язані з вибором часу, місця та видів діяльності, створенням і супроводом найбільш ефективних схем та договірних взаємин, з метою збільшення грошових потоків компанії за рахунок мінімізації податкових платежів [1].

Оптимізація оподаткування передбачає: мінімізацію податкових виплат (у довгостроковому і короткостроковому періоді при будь-якому обсязі діяльності) та недопущення штрафних санкцій з боку фіскальних органів. Це досягається правильністю нарахування і своєчасністю сплати податків, що нерозривно пов'язано з податковим плануванням.

Податкове планування на підприємстві завжди є доцільним: і у випадку процвітання підприємства, і коли воно знаходиться на межі рентабельності і, що набагато гірше, на межі банкрутства. При умові виваженого підходу, покращення фінансових показників на підприємстві не буде супроводжуватись конфліктами з податковими органами. Податкове планування може здійснюватись як громадянами — суб'єктами підприємницької діяльності, так і юридичними особами. В другому випадку особливість оптимізації оподаткування залежатиме від того, до якої галузі діяльності належить підприємство (галузева оптимізація має визначені інструменти і методи, притаманні тому чи іншому виду господарської діяльності – в залежності чи це виробниче підприємство, чи торгове, чи посередницьке тощо), а також від об'ємів здійснюваної підприємством господарської діяльності [2]. Оптимізація податків містить у собі:

- перевірку схем оподаткування, розроблених фахівцями підприємства;
- усунення системних помилок у податковому обліку та забезпечення необхідної якості первинних документів;
- законна мінімізація податків - розробка нової моделі сплати податків та реформування договірної бази і облікової політики;

- консультації з оподаткування окремих господарських операцій;
- експертні висновки за неврегульованими законодавством або спірних питань оподаткування;
- консультації про порядок обчислення і сплати податків і зборів;
- консультації з питань усунення подвійного оподаткування при здійсненні ЗЕД;
- оцінка ризиків при застосуванні оптимізаційних схем [3].

Однозначно визначити податки, що забезпечують найістотніше зменшення фінансових ресурсів підприємства неможливо, тому податкове планування у напрямку податкової мінімізації потрібно проводити із врахуванням особливостей кожного підприємства та за окремими випадками. Для цього варто, на наш погляд, дотримуватись таких кроків [4]:

- постановка завдання;
- аналіз ситуації і законодавчих актів;
- розробка конкретних заходів;
- впровадження та виконання запланованих заходів;
- захист від ризиків та наслідків.

Підсумовуючи, оптимізація оподаткування – це мінімізація в рамках дозволених законодавством норм сум витрат підприємства на сплату податків та мінімізація негативного впливу цих витрат на фінансовоекономічний стан підприємства. Складання прогнозу податкових платежів, виявлення та аналіз факторів, які впливають на рівень оподаткування, оцінка економічної діяльності вкладання коштів у бізнес за існуючого рівня податкового навантаження створюють підґрунтя для обрання підприємствами більш оптимального варіанта здійснення фінансово-господарської діяльності в умовах чинної податкової системи України. Таким чином, впровадження в систему управління підприємством методики податкового планування на основі комплексного підходу дозволяє робити більш змістовні висновки щодо подальшого розвитку діяльності й знизити податковий ризик при прийнятті неправильних рішень у конкретній проблемній ситуації.

Література:

1. Гринкевич С. С. Про вдосконалення елементів системи оподаткування в сучасних умовах. *Регіональна економіка*. 2008. № 4. С. 277–279.
2. Оптимізація та планування оподаткування. URL: <http://vektor.if.ua/home/poslugi-kompaniji/41-newsflash-5> (Дата звернення: 11.11.2020).
3. Ігнатишин М., Рябошлик В. Відображення «тіні» в офіційних рахунках. *Економіст*. 2009. № 2. С. 12–16.
4. Податкова система: підручник / За загальною редакцією С. М. Онисько. Львів: «Новий світ», 2004. 240 с.